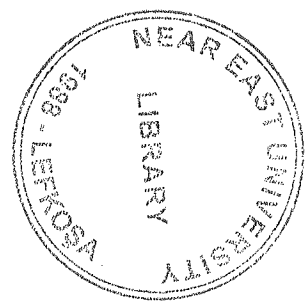

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

1956-1974 YILLARI ARASI KIBRIS'TA

YAŞANAN CANLI HATIRALAR

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

KIYMET BURÇAKLI

DANIŞMAN

DOÇ. DR. BÜLENT YORULMAZ

LEFKOŞA , 2001

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

1956-1974 YILLARI ARASI KIBRIS'TA

YAŞANAN CANLI HATIRALAR

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

KIYMET BURÇAKLI

DANIŞMAN

DOÇ. DR. BÜLENT YORULMAZ

LEFKOŞA , 2001

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	1
Giriş.....	2 , 3
1956 Yılı Anıları.....	4
Ayşe Meren.....	5
Müjgan Kuşu.....	6
1963 Yılı Anıları.....	7
Aysel Harman.....	8
Hıfsiye Burçaklı.....	9
Sare Karabıyıklı.....	10 , 11
1964Yılı Anıları.....	12
Erol Tuğsan.....	13
Erol Tuğsan.....	14
1965Yılı Anıları.....	15
Mustafa Sıtkı.....	16
Hıfsiye Burçaklı.....	17 , 18
1974 Yılı Anıları.....	19
Salih Kuşu.....	20
Ayşe Meren.....	21
Rahme Tuğsan.....	22 , 23

Sare Karabıyıklı.....	24
Mustafa Burçaklı.....	25 , 26
Şahıs Adları Dizini.....	27
Yer Adları Dizini.....	28 , 29

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi , Fen Edebiyat Fakültesi ,Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 2000-2001 öğretim yılı mezuniyet çalışmamda , 1956-1974 yılları arasında Kıbrıs'ta yaşanan savaş anılarını araştırdım.

Mezuniyet çalışmamı , büyük bir zevkle hazırladım.Kendi geçmişimiz , tarihimiz hakkında daha geniş bir bilgiye sahip oldum.Çocukluğumuzdan beri , Rumların Türklere yaptıkları zulümleri her ne kadar da duysak , yaptığım mezuniyet çalışmamdan sonra duyduklarımın sadece çok küçük ayrıntılar olduğuna inandım.Kıbrıs Türk halkının , çektiği acıları çok daha yakından hissetmiş ve anlamış oldum.Bugünümüzün , yaşamımızın ve ülkemizin değeri gözümde bir kat daha artmış oldu.

Mezuniyet çalışmamda , yardımlarını esirgemeyen ve sorularımı bıkip usanmadan yanıtlayan başta Yakın Doğu Üniversitesi ,Türk Dili ve Edebiyatı Başkanı Doç. Dr. Bülent Yorulmaz'a ,annem Hıfsiye Burçaklı'ya ,komşularımız Aysel Harman'a ,Sare Karabıyıklı'ya, Salih-Müjgan Kuş'i'ye,Erol-Rahme Tuğsan'a ,eniştem Mustafa Sıtkı'ya ve amcam Mustafa Burçaklı'ya teşekkür ederim.

GAZİKÖY, HAZİRAN 2001

KIYMET BURÇAKLI

GİRİŞ

Kıbrıs Türk halkı , özellikle 1955 yılından itibaren Rumların zulmüne maruz kalmıştır.Rumlar 1955 yılında adayı Yunanistan'a bağlamak amacıyla , EOKA adlı bir örgüt kurdular.Bu örgütün kurulmasıyla Kıbrıs Türk halkının sıkıntılı günleri artmış oldu.

Türkler Rumlara karşı , kendilerini savunmak için TMT adlı örgütü kurdular.Bu örgütün kurulmasıyla Kıbrıs Türk halkının Rumlara karşı direnci arttı.1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti Rumların yapmış oldukları ayaklanmalar sonucunda çok geçmeden 1963 yılında yıkılmıştır.

Kıbrıs Türk halkı anavatanımız Türkiye ve kendi savunmaları sayesinde 20 Temmuz 1974 I. Barış Harekatı ve 14 Ağustos 1974 II. Barış Harekatı sonucunda özgürlüğüne kavuşmuştur. Ancak bu özgürlüğümüz , tam anlamıyla 15 Kasım 1983 yılında KKTC'nin kurulmasıyla gerçekleşmiştir.

Kıbrıs Türk halkı olarak geçmişte yaşanan kötü günleri ,
bu toprakların ne zorluklarla alındığını unutmadan
ülkemize en iyi şekilde sahip çıkalım.

1956 YILI ANILARI

1956'da biz köyde damda yatırdık. Gece ansızın uyurken sesler duyduk . Babamlar kalktılar , teyzemler bizi damdan aldılar ve kamyonlara doldurdular.Aya Türk köyü olduğu için oraya kaçtık. Köylünün bir kısmıda ovalara , arpaların içine kaçtı. Aya'da bir kadının evine gittik ve o gece orada kaldık. Sabaha doğru köye tekrar geri götürüldük. Köyde furamı diye bir yer vardı ve Rumlar orasını yakmışlardı. Bunun üzerine herkes köyden kaçtı. Köyde Ali Dayı diye biri vardı.Yangını görünce Ornuta'dan Ali Dayı ve başka birileri ateşi söndürmek için Rum tarafından geçerken , Rumlar değneklerle motorun üstündeki Ali Dayı'yı öldürdüler , motorunu da yaktılar. Biz Aya'dan o gece döndüğümüzde bu olanları duyduk. İngiliz askerleri ertesi gün köye örf-i idare getirdiler. İngilizler köylüleri eski bir okulun içine topladılar ve bize yiyecek içecek verdiler.

AYŞE MEREN (54)

GAZİKÖY

27 Mayıs 1956'da köyümüz basılmıştı.O gece köyde düğün de vardı.Babam,annem evde otururduk.Çünkü düğün sahipleri olan yeğnlerimizle küstük.Onlar, babamın elini gelip öpünce düğüne gittik.Köyde yangın çıktı diye babam köye bakmaya geldi.Köye girerken ayağını motordan indirdi.Noldu bu yangın nedir deyince Rumlar ,babama küreklerle vurmaya başladılar.Motorun arkasında bulunan amcamın oğlu kaçıp kurtuldu.Köye gelen arabaları durdurdu ve köye gelmelerine izin vermedi.Hiçbiri bakmaya gitmedi.İngilizler örf-i idare etti.İngilizler babamı tüm gece aradılar.Eski bir at arabasının altında babamı buldular.Düğün yarım kaldı.Köyde birçok evi yaktılar.Çocukları ve kadınları Aya'ya götürdüler.İngilizler cenazesini ertesi gün getirdiler.Biz altı kardeşтик ve babamın ölümüyle hepimiz yıkıldık.

MÜJGAN KUŞI (56)

GAZİKÖY

1963 YILI ANILARI

1963'te çocuğumu doğuracağım gece hastahaneye gittik.O zaman ülkemizde bir hastahane vardı. Doktora doğurulur mu diye sorunca doğurulur dedi.Kocama git valizimi al ve gel dedim .Kocam eve gittiğinde savaş çıkmıştı.Kocam Rumlara "Beni bırakın karım doğuruyor" demişti.Kocam Türk tarafında ,ben Rum tarafında kaldım.Rumlar kocama "Burdan geçersen seni vururuz" dediler.Benimle birlikte dokuz Türk kadını daha hastahanedekalmıştı.Özker Yaşın'ın karısı da birlikte hastahanedeydi ve o da doğurmuştu.Ben o gece bir oğlan çocuğu doğurdum.Kocam Amerikan tabasıydı.O gece kocam Amerikan Konsolosluğu'na gidip oradakilere beni ve diğer Türkleri kurtarmalarını söyledi.İngiliz geldi,lohusa Türklerin isimlerini yazdı ve o oda kilitletti.Odadan çıkamazdık.Emir verildiği için biz dokuz kişi odada kilitli kaldık.Çünkü Amerikan Konsolosluğu'ndan emir gelmişti.Ben pencereden baktığımda Rumların hastahanedeki Türkleri öldürdüklerini ve efgaliddo ağaçlarının dallarını üzerlerine attıklarını gördüm.Ben onları görünce dayanamadım bayıldım.Kimisinin kanlarını alıp onları öldürüyorlardı.Dokuz günden sonra kızılai biz lohusaları almaya geldi.O anda birimizin kanaması oldu ve o kadın kanamadan öldü.Dokuz günden sonra Amerikan Konsolosluğu ve kızılai bizi Türk tarafına geçirdi.

AYSEL HARMAN (58)

LEFKOŞA

1963 yılında dört yaşımdaydım. Adanın her yanında baskınlar olmaktaydı. Rum savunmasız bulduğu küçük Türk köylerine saldırıp katliamlar yapıyordu. Biz Moralıydık ama babam Çömlekçi Çiftliği'ni icar ettiği için benim doğumumdan itibaren orada kalmaya başladık. Bir gün annem evi süpürürken radyoda Çömlekçi Çiftliği'nde oturan ailelerin can güvenlikleri için çiftliği terketmeleri anonsunun yapıldığını duyar. Annem radyoda bu duyuruyu duyduktan hemen sonra süpürgeyi elinden atarak valizimizi toplamaya başladı. Valizimizi alıp yeşil vana binerek Mora'da bulunan nenemin yanına gittik. Babam yolda giderken vanın arkasında Rumlar görmesin diye, bizi battaniyelerle örtmüştü. Rumlar Çakıllı Dere'nin içine yerleşip baskın yapmayı planlıyorlardı. Biz nenemin yanında kaldık, evimize tekrar geri dönemedik. Babam ve köylü mücahitlerden birkaçı çiftliğe gidip nöbet beklerlerdi. Çünkü orada birçok hayvanımız vardı. Mora'ya babam ev yaptığı için artık oraya yerleşmiştik.

HİFSİYE BURÇAKLI (42)

GAZİKÖY

1963'de Kaymaklı'da oturuyorduk.Çatışma çıkmıştı ve evlerimizden kaçıp Mandirez'e gitmiştik. Rumlar bizi bulamasın diye arka taraflara gitmiştik. Mandirez'de iki gün kaldık. Dokuz aylık çocuğumla kucağımda gittim. İki gün sonra evimize döndük.Orada beş aile ile birlikte kalıyorduk. Ve hepimiz bir yerde oturuyorduk. Mahalledekiler " Rumlar ateşkes emri verdiler ; diğerleri de gelsin çoğalalım." dediler. İki gün evimizde kaldık.Rumlar Türk evlerinden insan toplamaya başladılar.Bir gün üç Rum evimize geldi ve bize evde kaç kişi kalırsınız diye sordular .Ben de kocam,çocuğum ve ben diye cevap verdim.Yemek dağıtacağız ve silah var mı diye bakacağız dediler.Ayrıca süt,ekmek vereceğiz dediler.Evi karıştırdılar ve çıktılar.Biz de ateşkes emri verilince korkmadık ve kaçmadık.Evden bizi görmesinler diye çıkmıyorduk.Bir iki saat sonra tekrar üç Rum geldi ve kapıyı açınca silahınız var mı dediler.İkisi içeri girdi ve biri dışarda evi karıştıracakız,silah arıyoruz dedi.Arka mahllede kalanların kim olduğunu sordular.Komşulardır dedik.O evde olan bir kişi Amerikan Elçiliği'nde çalışırdı.O evde beş altı aile yaşıyordu ama biz Rumlar'a bilmiyoruz dedik.Rumlar, kocama o eve gideceğiz,bizimle gel dediler.Kocam İsmail,mecburen gitti.Seni yine bırakacağız dediler ve kocamı alıp gittiler.Ben de onları seyrediyordum.Beş altı kişi de o evden aldılar.Ben nereye gidiyorsun İsmail dedim o da eğlenirsem geleyim komşulara gidersin dedi.Gidiş o gidiş...Gavur mapushanesine gitmişler.İnsanları toplayıp hep oraya götürürlermiş.Topladıklarını gece döverler,kamyonlara koyup

atarlarmış.Ben bu tarafta bekliyordum.Gürültüler duyuluyordu ve sabaha kadar bekledim.O zamanlar da havalar çok soğuktu.Sabahtan çocuğumu alıp eve gittim.Hasan Dayı diye gözü görmeyen bir komşumuz bize gelmişti ve ben ona İsmail'i gördün mü diye sorunca o da hayır dedi.Bir Rum askeri gelip bize ekmek,süt getirdiğini söyler.İlk gelen askerler EOKA'cılardı ,diğerleri Grivasçılardı.Korkumuzdan bize verdiklerini yemedik.Eve gidip çocuğumun bezlerini,kıyafetlerini alırdım.Üçüncü gece kaynım, Lefkoşa'da İsmail'i Gavurlar aldı diye duymuş ve zırhlı bir İngiliz ile anlaşp ve Kaymaklı'ya gelir.Mahalleye geldiler ,beni çağdııklarını duyunca dışarı çıktım.Çabuk gel bin arabaya dedi.Beni tankların içine delikten geçirdiler.Kaynım da tanka binerek sıkışık bir şekilde gittik.İngilizler Atatürk büstünün yanına bizi indirdi.Kocamı her gün bekledim ama o gecedan vurmuşlar diye sonradan haber aldım.

SARE KARABIYIKLI (60)

GAZİKÖY

1964 YILI ANILARI

O zamanı yaşıyanlar bilir.1964 yıllarında Türk köylerinden dışarı çıkanlar , Rumlar tarafından alınıp akibeti belli olmuyordu ve o şahıs bir daha bulunamıyordu. Baf kasabasında yaşıyan Türkler her zaman olduğu gibi civar köylerin ürettiği bitkisel hayvansal ürünlerden satın alıp geçiniyorlardı. Kasabalarda sebze meyve üretmek mümkün değildi. Köylüler dışarı çıkamasa da köyün yakın arazilerinde ürettikleri sebze ve meyveleri köyün ihtiyacını karşıladıktan sonra kasabaya götürüp satıyorlardı. Yine böyle bir günde kasaba girişinde Rum polisi ve askeri tarafından barikatta durdurularak sözde silah ve askeri mühimmat bulacakları bahanesiyle bizi yoklamaya tabi tuttular. Tabii silah ve askeri mühimmat bulamadıklarından kasabaya satmak için götürdüğümüz meyve ve sebzeleri yerlere döküp çiğnediler. Bir kez daha kasaba Türklerine sebze ve meyve götürmemelerini söylediler.

EROL TUĞSAN (52)

GAZİKÖY

1964 yılının Şubat ayında bütün Türk ve karma köylerine olduğu gibi ,Bafta bulunan eski ismi Timi yeni ismi Ovalık olan köye de Rumlar sindirme harekatı yapmışlardı.Biz Rumların bu harekatı yapacağını yine Türk yanlısı Rumlardan öğrenmiştik.Tedbir olarak o gece genç kadınlarla mücahitlerin,bölgenin askeri yönden merkezi sayılan Yeşilova köyüne baskından bir gece önce kaçırıldık.Kaçırılma işlemi şöyle gerçekleşti :

Rumlar Yeşilova köyüyle bizim aramızda olduklarından ve Rumların haberi olmasını istemediğimizden bu kaçırma işini büyük titizlikle planlayarak yapmamız gerekirdi. Bunun için de büyük bir katile halinde köyden 1 km kadar ters istikamete gittikten sonra derelerden ovalardan sessiz bir şekilde anayolun güneyine geçmemiz gerekirdi. Ancak şanssızlığımızdan Rum polis ve askerlerinin devriyelerine rastgeldik. O anda Rum askeri ve polisleri bir kaçışın olduğunu farkettiler ancak bizler tam siper ,ekinlerin içine yatarak yerimizi belli etmemeye çalıştık.Rum askeri ve polisleri ancak orada bir müddet beklediler. Ama cesaret edip de araçlarından aşağıya inemediler. Zaten arabadan inseler, mücahitler silahlarını doldurup onların üzerine doğru çevirip ateş açmaya hazır duruma gelmiştiler. Eğer aşağıya inip de bize birşey yapacak olsalardı ateş açacaktık. Yarım saat bekledikten sonra onlar ayrıldı, biz de yolumuza devam ettik.

EROL TUĞSAN (52)

GAZİKÖY

1965 YILI ANILARI

22 Ağustos 1965 tarihinde ilk kez askere gitmiştim. İlk nöbet gecemi saat 10'dan 1'e kadar geçirdim. Askerliğimi Ortaköy Yıldırım Bölüğü'nde yapıyordum. Benden epeyce büyük olan nöbet arkadaşım ile beraber 22:10 nöbetine gittik. Omzumda piyade tüfeği ,yaşım onbeşdi. Şehit çocuğu olduğum için bölük komutanlarımız Ali Suha , Burhan Tuna gibi iyi komutanlardı. Nöbet için Ortaköy'den yaklaşık 300 m ileri bir araziye çıktık. İleri karakola çıkmıştık. Yaklaşık bir saat geçtikten sonra yanımdaki arkadaşım uyuya kalmıştı. Ben yeni merakla ilk defa nöbet bekliyordum. Düşmanın ne tarafta olduğunu bile bilmiyordum. Gecenin ilerleyen saatlerinde onikiye doğru birtakım insanların bana doğru gelmekte olduğunu zannettim. Ve hemen tam sıper yapıp , üzerime gelen yaklaşık beş altı kişilik düşman ekibine bir el ateş attım. Yanımda uyuyan arkadaş , silahın sesinden hemen uyandı ve bana noluyoruz diye sordu. Ben de kendisine baskına uğradık dedim . Hemen yanımdaki arkadaşımın bana ilk söylediği şey "Oğlum , düşman buradan beş kilometre ötede. Sen başka şey gördün" demesi oldu. Hemen araştırmaya başladık. Meğerse ben bataklık içerisinde büyüyen sazların rüzgarda dalgalanmasını korkudan düşman zannetmişim. Rumların korkusundan gecelerimiz, gündüzlerimiz hep böyle korkulu , huzursuz geçiyordu.

MUSTAFA SITKI (51)

GAZİKÖY

1965 yılında bir gün annem ve babam Lefkoşa'ya gitmek için köyün otobüsüne bindiler.Biz nenemde kalmıştık.Babam Çömlekçi Çiftliği'nin icarını vermek için Lefkoşa'ya gidiyordu ve bu yüzden yanında yüklü bir para bulunuyordu.Köyden babamı bazı çekemeyen kişiler vardı.Bunların Rumlara isim verdiği tahmin edilmişti.Çünkü Rum polisi otobüse biner binmez babamın isminin de bulunduğu bir kağıttan dokuz kişinin ismini okuyarak onları otobüsten indirdi.Sonra onları bir vana doldurup kaçırmışlardı.Onbir gün tutuklu kaldılar.Bu tutukluluk esnasında babamı ve bir iki kişiyi çok görmüşlerdi.Rumlar bellerindeki kemerleri çıkarıp babamları döverlerdi.Dayaktan bayıldıkları zaman başlarına su dökerek ayıltırlarmış ve tekrar kakmalarla onları bayıltırlarmış.Köyde kaç asker , kaç silah var diye sorarlarmış.Babamlar söylemedikleri için ve babamın üzerinde fazla para buldukları için Rumlar babamların kendilerini öldürmeye geliyor olduklarını sanmışlardı. Çünkü babam T.M.T'de çalışıyordu.Gaziverenli Niyazi Efendi adlı polis kumandanı babamın çok iyi bir arkadaşıydı.Niyazi Efendi babamın tutuklu olduğunu duyar duymaz Rum polislerine, babama birsey yapmamaları için ricada bulunmuştu. Rumlar babama gelip Niyazi Efendi'yi tanır mısın demişler ve babam da tanıdığını söylemiş .

Rum polisleri de “Dua et köpek Türk,canını ona borçlusun.yoksa burdan sağ çıkmayacaktın” demişler.Geri kalan günlerde dayak ve

işkenceyi kesmişlerdi.Onbir gün sonra da serbest bırakılmışlardı.Babamları karşıladığımız günü hiç unutmuyorum. Barış Gücü landiroverlerin içinde babamları köye getirdi.Bütün köy halkı meydanlıkta toplanmış bekliyordu.Her geçen landiroverde biz babamızı arıyorduk. Babam en son gelen landiroverde olduğu için büyük bir endişeye kapıldık. Babam en son gelen landiroverden indiğinde gözlerimize inanamamıştık. Çünkü babamın yüzü mosmor olmuştu. Küçük kardeşim onu tanıyamamıttı.Günlerce bunun etkisinden ve korkusundan kurtulamadık.

HİFSİYE BURÇAKLI (42)

GAZİKÖY

1974 YILI ANILARI

T.M.T'de olduğumuz için gece dersi alırdık.Baskın nasıl yapılır,pusu nasıl kurulur diye ders alırdık.Bu dersler,İngilizlerden gizliydi.Babalarımız,kadınlarımız kesinlikle bilmezdi.Bu dersleri yaparken hem İngilizlerden hem de Rumlardan korkardık.Bu dersler çok zor şartlarda yapılırdı.Senede bir defa oraya gider silahları yeraltından çıkarıp siler,yağlardık.Rumlar ile konuşurken en ufak bir bilgi bile alsak içeri bildirirdik.Yetkili amirler değerlendirme yapıp ufak şeyleri inceleyip büyütürdüler.Taşkilat zamanı gönüllü işlerdik.1974'de herkes silahıyla mevzisinde vatanını korumaya çalışırdı.Eğitimlerimiz yine yapılıyordu.Gece gündüz nöbetlerimiz devam ediyordu.Yılda bir defa atış yapardık.Aya'da,Çatoz'da beş mermi atardık.Bir ay da Serdarlı Sancağı'nda pekleştirme eğitimine katıldım.Birgün mevzimizde dururken Rumlar bizim teslim olmamızı,silahlarımızı teslim etmemizi istediler.Ama biz olmadık.Ve Mehmet Saldıray isminde tabur komutanımız Meriç'ten telsizle uçaklara haber gönderdi ve Türk uçakları sabah namazı Rumları korkutmak için Paşaköy'e geldi.Rumlar da köyü havan topuna tutmak için hazırlık yapıyorlardı.Türk uçakları onları bombalayınca Gaziköy'e ateş açamadılar.Saat ikide Türk tankları ,ordumuz geldi.

SALİH KUŞI (59)

GAZİKÖY

1974'de evimiz tam bitmemişti . Rumlar bizi Lefkoşa'ya gideceğimizde yolda yokluyorlardı.Saatlerce yollarda dururduk.1974'de Tşrkler kşylerde karargahlarda nşbet beklerlerdi. Birgşn evde biz bidda yapardık.Çşnkş ekmek yoktu. Ben kocamla o zaman nişanlıydım.Kocam nşbetteydi . Biz de onlara naylona yemek koyup gştşrşyorduk. Harmanlıktan çıktım ve oraya gidiyordum. Aniden gşrşltşler duydum. Tşrk tankları gelmeye başlamıştı. Herkes evlerine girdi. Mşcahitler alarıma geçti . Biz tankları ilk defa gřrdřęřmřz için bilmiyorduk. Tankların bombasının tarafları Rumların tarafıydı. O gşn kşyşn kurtuluşuydu. Rumların hepsi kaçtılar. Kalanları da Tşrk askerleri esir aldılar. Sonra uçakların geldiğini gşrdşk, radyodan haberleri duyduk. Kşy halkı hepimiz çok sevindik. Niyazi Dayı'nın evine çıktık ve Paşakşy'e paraşştlerim indiğini gşrdşk.

AYşE MEREN (54)

GAZİKşY

20 Temmuz 1974 sabahı Mutlu Barış Harekatı'nın başladığını bütün Kıbrıs halkı gibi biz de radyo ve televizyonlardan öğrenmiştik.Tabii sevincimiz ve heyecanımız kelimelerle anlatılmazdı.20 Temmuz gününü,sakin bir şekilde Türk Barış Kuvvetleri'nden gelecek zafer haberlerini akşama kadar bekleyerek geçirdik.20 Temmuz gecesi Baf'n düştüğünü sancakların radyodan yaptığı anonsla öğrendik.

Büyük bir telaş ve paniğe kapıldık.Ancak yapacak birşeyimiz yoktu.(21 Temmuz sabahı Rum Milli Muhafız Ordusu büyük bir güçle köyü sarmışlardı.)Rum Milli Muhafız Ordusu köyü sararak Türk mevzilerine ateş açmaya başladılar.Tabii ki Türk mücahitleri de bunlara karşılık verdi.Ancak Rumlarla eskiden beri köyümüzde Türk askeri var korkusuyla daha ileriye gidemediler.Rumlar 21 Temmuz sabahı saat 8'den itibaren kuvvetli bir ordu ile köyü sararak köyün her tarafından havan atışına başladılar.Havan mermilerinin etkisiyle köyün içerisinde bulunan öncelikle balya yığınları yanmaya başladı.Daha sonra isabet alan ve yanmaya müsait olan evler yanmaya başladı.Bu arada Rumlar çemberi giderek daraltıyorlardı.Türk mücahitleri de her ne kadar da karşı koymaya çalışsalar da gerileyerek köy içerisine muhtarın evine toplanmaya başladı.Bu toplanma esnasında ardarda üç hava mermisi topluluğun içerisine düşerek sivil ve asker olmak üzere toplam ondokuz kişinin ölmesine neden oldu.Bu ondokuz kişinin hepsi aynı anda ölmedi.Birçoğu ağır yaralanarak bir iki saat sonra öldü.Yaralıları

çarşafıların içerisine koyarak elimizdeki imkanlara göre yaralarını sarmaya çalışıyorduk.Ancak elimizdeki imkan sınırlı olduğu için gerekli tedavilerini yapamadığımızdan,onları hastaneye götürme imkanımız olmadığından gözümüzün önünde can verdiler.

Bu arada mevzilerde çarpışan mcahitlerimizden yaklaşık on kişi ağır şekilde yaralandı ve sözde tedavi edilmek maksadı ile Rum askerleri Türk mcahitlerini Rum hastahanelerine götürdüler.Fakat giden bu yaralılarından ne yazık ki kurtulan olmadı.Belli ki Rumlar hastahanede kasten öldürmüşlerdi.Bu arada köy olarak Rumlar bizi teslim aldılar ve bütün halkı köyün sinema salonuna topladılar.Erkekleri salonun bir kenarına,kadınları salonun diğer köşesine topladılar.Gece olunca da hepimizi futbol sahasına götürdüler ve erkekleri tek sıra halinde sanki kurşuna dizer gibi dizdiler.Biz ateş edecekler diye korkuya kapıldık.Ancak gelen bir emirle genç erkekleri toplayıp Yereşşibu Esir Kampı'na naklettiler.Köyde yalnız yaşlı ve ocuk erkekler ile kadınlar kalmıştı.Bu üç dört ay aynı şekilde devam etti.Ekim ayı içerisinde esir mübadelesi yapıldı.Ancak babam bizi bırakıp gitmedi,köye geldi.Köye geldikten birkaç gün sonra babam bir Rum ile anlaşarak para karşılığı bizi fıstık torbaları arasında huduta kadar geçirdi.Bu şekilde Türk tarafına geçtik.

RAHME TUĞSAN (42)
GAZİKÖY

1974'de Sinde'de evliydim.Rumlar her taraftan Türk köylerini kurşunluyorlardı.Kirada doşan bir evde oturuyorduk.Alçılar hep düşerdi.Türk askeri yetişmeseydi Rumlar köye gelecekti.Kocam Şahin evin arkasına kümes gibi bir şey yapmıştı.Rumlardan korktuğumuz için onun içine saklanmıştık.Sonra Türk askeri geldi.Türk askeri gelirken köylüyü ihtar etti.Bu köye giriş yerinde silahınız varsa atacaksınız dedi.Bazısı anlamadı ,ellerinde silahlar sevinçle önlerine atıldılar.Türk askeri füze attı.Sonra köylü Türk bayrağını sallayınca Türk askeri halkın Türk olduğunu anladı ve köylüyle anlaştılar.Türk askeri tanklarla köye geldi.Halk onlara limonata ve su verdi.Sindelilerden beş altı kişiyi rehberlik yapsın diye Mağusa tarafına aldılar.Hep o taraftaki Rumları köylerden kattılar.O zaman Sinde'ye çok kurşun yağardı.Bariş Harekatı olunca ,Türk askerleri Rumları Maraş'a sürdüler.Türk askerlerinin Rumları hep önüne koyup Maraş'a ve ötesine saldıklarını görmüştük.

SARE KARABIYIKLI(60)

GAZİKÖY

14 Ağustos 1974 saat 6:30'da sabah uyurken Türk Hava Kuvvetleri'ne bağlı savaş uçaklarından iki tanesinin şiddetli sesiyle uyandık.Ve kendimizi dışarı attık.Uçaklar yere çok yakındılar ve komşu Rum köyü olan Asha'nın şimdiki adı Paşaköy'ün güney kesimindeki Rum mevzilerine dalış yaptılar.Ben onbir yaşındaydım.Tek gördüğüm şey uçağın bir tanesinin bırakmış olduğu yangın bombasının sabah güneşiyle altın sarısı bir renk alarak mevzilere düşmesi ve yirmi metre yükseklikte bir ateş demetinin yükselmesi idi.Bomba tam hedefini bulmuştu.Çünkü Rum askerlerinin çığlıklarını ,koşuşturmalarını ve kaçışlarını görüp,duyuyorduk.Bombalamanın üzerinden iki saat geçti geçmedi 3000 nüfus olan Asha köyü ölü bir köy haline gelmişti.Ölü bir köy haline gelmesi,cesur gibi görünen Rumların gerçekte korkak olup köyü terketmeleriyle gerçekleşmişti.

Bunlar olurken öğle sularıydı.Bizim köyümüz olan Gaziköy'de o zamanki adı Afanya'da Rum-Türk karıştık.Ansızın Rum kesiminde de bir hareketlilik gördük.Arabası olanlar arabasını alıp kaçıyor,arabası olmayanlar yaya kaçıyorlardı.İlk önceleri buna bir anlam veremedik.Fakat saat 1:45 civarlarında yoğun top ve tüfek sesleri kulaklarımıza kadar gelmeye başladı.İlk önceleri bizi de bir korku sardı.Köyümüzün batı tarafından motorlu araç sesleri duyulmaya başladı.Benim yaşıım o günlerde onbirdi.Evimiz 1956'lardan beri Rum tarafına yakın olduğu için mücahitlerimize

mevzi olarak kullandırılıyordu.O gün de yine mücahitlerimizin arasında küçük bir çocuk olarak onlarla birlikte nefeslerimizi tutmuş bu seslerin ne olduğunu anlamaya çalışıyorduk.Evimiz iki katlıydı. 8-10 tane mücahit, ben ve ailem ikinci katta köyün orta yerinden geçen eski Lefkoşa - Mağusa anayoluna tüm dikkatimizle bakıyorduk.Saatlere bakıldı saat tam 14:00 . Sesler artık köyün içinden geliyordu.İlk askeri araç görüldüğünde hepimiz bocaladık. Bu araçların arkası devam etti.Fakat henüz bir türlü bunların Türk askeri mi yoksa Rum askeri mi olduğunu kestirememiştik.Köyün çıkışında konvoy durdu.Askerin sesi evimize kadar geliyordu. Konuşmalar Türkçeydi . O zaman herkes eline Türk bayrağını alıp mevzilerinden çıkıp, kahraman Mehmetçikle kucaklaşmak için onlara doğru koşturmaya başladı.Gerçekten de onlar yıllarca Kıbrıs Türk halkının beklediği kahraman Mehmetçiklerimizdi. Sarılmalar,öpüşmeler,ağlaşmalar... O anda artık köyümüzün ve de Kıbrıs Türk halkının , Türk silahlı kuvvetlerimizin kahramanca çarpışmaları sonucu özgürlüğüne kavuşmuş ve Rum-Yunan zulmünden ebediyen kurtulmuş olduğunu anlamıştık.

MUSTAFA BURÇAKLI (38)

GAZİKÖY

ŞAHİS ADLARI DİZİNİ

Ali Dayı	5
Ali Suha	16
Burhan Tuna	16
Hasan Dayı	11
İsmail	10 , 11
Mehmet Saldıray	20
Niyazi Dayı	21
Niyazi Efendi	17
Özker Yaşın'ın Eşi	8

YER ADLARI DİZİNİ

Afanya (Gaziköy)	25
Amerikan Elçiliği	10
Amerikan Konsolosluğu	8
Asha (Paşaköy)	25
Aya (Dilekkaya)	5 , 6 , 20
Baf	13 , 14 , 22
Çakıllı Dere	9
Çatoz (Serdarlı)	20
Çömlekçi Çiftliği	9 , 17
Gaziköy	20
Kaymaklı	10 , 11
Lefkoşa	11 , 17 , 21 , 26
Mağusa	24 , 26
Mandirez	10
Maraş	24
Meriç	20
Mora	9
Ornuta	5
Ortaköy	16
Ortaköy Yıldırım Bölüğü	16
Paşaköy	20 , 21
Serdarlı Sancağı	20

Sinde	24
Timi (Ovalık)	14
Yerreşibu Esir Kampı	23
Yeşilova	14